

EU ZONGORAVERSENY - EPTA KONFERENCIA PRÁGÁBAN

2009. június 24-29 között a Cseh EPTA szervezésében Prágában jött létre első esetben az a zongoraverseny, mely az Európai Unió támogatását élvezte. A rendezvény egyik záró hangversenye Prága óvárosának szívében, a Kulturális Minisztérium által rendelkezésre bocsájtott gyönyörűen felújított Nostic palota hangversenytermében volt, a másik, a zenekari döntő pedig Ostravában. Ebben a városban született Janacek. A város komoly támogatást nyújtott azért, hogy a Janacek nevet viselő, a zongoraversenyek kíséretéhez zenekar részvételét szponzorálta. A rendkívüli rendezvény főszervezője **Radoslav Kvapil** zongoraművész, a cseh EPTA elnöke volt. Tőle sikerült a versennyel és a 31. EPTA Konferenciával (VI.29.-VII.1.) kapcsolatban néhány információt megtudnunk.

Radoslav Kvapil: rendkívül nagydolognak tartom, hogy a versenyt az Európai Unió támogatta. Így megszületett ez a különlegesnek nevezhető verseny, mely a cseh kormány hivatalos logójának égíse alatt, a továbbiakban is az **EU Zongoraverseny** nevet viseli. Az Európai Unió cseh elnöksége kiemelkedőnek tartotta a verseny létrehozását. 26 EU tagország kapott felszólítást a részvételre, és 24-en éltek is vele. Úgy döntöttünk, hogy minden ország csak egy résztvevőt küldhet a versenyre, ezáltal reméltük a verseny színvonalának biztosítását. A résztvevőnek azonban feladata volt, hogy programjában nemzetének egy kortárs szerzőjével megismertesse a hallgatóságot. Így számunkra sokszor ismeretlen szerzőktől hangzottak el művek.

Ábrahám Mariann: Egyébként milyen megkötöttsége volt a műsorválasztásnak?

R.K.: Szándékom az volt, hogy 60 perc keretében teljesen szabadon azt játsszon mindenki, amit akar. Természetesen választási lehetőségként megadtunk több mint 20 zongoraversenyt, de abból is szabadon választhatott a versenyző.

Magyarországot Lajkó István, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem doktorandus hallgatója, a legutóbbi budapesti Nemzetközi Liszt Verseny III. díjazottja képviselte és a döntőben Ligeti etűdjeiből játszott – egészen kiválóan. Ezzel óriási sikert aratott!*

A cseh rádiót is érdekelte a verseny, csináltak néhány felvételt. A cseh kormány Kulturális Minisztériuma a rendezvényt bevette az ország kulturális programjai közé. A Külügyminisztérium, Prága Önkormányzata is támogatását nyújtotta. Felkértük az EU országok Prágában székelő nagykövetségeit is, járuljanak hozzá a verseny létrejöttéhez. Valamennyi EU országnak van Prágában nagykövetsége. Ezek nagy része, mintegy fele támogatást nyújtott országuk kandidálásának elszállásolásában és hozzájárult tartózkodási költségeik csökkentéséhez is. Hivatalosan is rögzítettük, hogy ezt a versenyt minden második évben megrendezzük majd. Az ostravai Janacek zenekar - amely Theodore Kuchar vezető karnagy úr vezetésével a döntő zenekari részét dirigálta, a jövőben is vállalta közreműködését.

*Lajkó István „felejthetetlen Ligeti Etűdjeit” a PIANO JOURNAL-ban megjelent beszámolójában Prof. Malcolm Troup, a zsűri elnöke külön kiemeli. (2009. 88. szám, 3. oldal).

Á.M.: Mikor kezdték szervezni a versenyt?

R.K.: Körülbelül egy évvel korábban. Ennyi időre feltétlenül szüksége van egy ilyen szerteágazó projekt megszervezésének. Erkölcsileg rendkívül fontos volt az EPTA szerepe, mert egy-egy ország EPTA elnöke választotta ki és szervezte meg azt, hogy kivel képviseltesse országát a versenyen. Egy magas hangszeres-zenei szinten lévő fiatal muzsikusi időbeosztása meglehetősen zsúfolt, így több alkalommal különösen nehéz volt az adott időponthoz alkalmazkodva versenyképes fiatalot találni.

Á.M.: Hogyan sikerült a négy nyertes díjazására forrást találni?

R.K.: Ez nagyon nehéz feladat volt, mert a szponzorok ma már nem olyan bőkezűek, mint korábban. A fő díjak mellett különdíjak voltak még, J. Suk, A. Dvorak műveinek legjobb előadója számára. Ezt a díjat a Suk és Dvorak Alapítványoktól kaptuk, ám bár ezek csak szimbolikus támogatásnak nevezhetők. Támogatást adott Malcolm Troup az EPTA minisztertanácsának elnöke, a jelenlegi verseny zsűrijének elnöke is. Az Ő támogatását az a versenyző nyerte el, aki a náci által meggyilkolt cseh Terezin komponista Gideon Klein Szonátáját játszotta. A művet előadhatja majd rangos keretek között novemberben Londonban.

Á.M.: Miért nem volt különdíj Janacek művek előadására is?

R.K.: Erre nem kaptunk külön támogatást, mert a Janacek Filharmonikus Zenekar nevével már képviselte a szerzőt, és egyébként is ismertebbek a művei. Dvorák zongoradarabjait nemigen játsszák. Most felszínre került néhány értékes zongoramű.

Á.M.: Elmondhatjuk, hogy Ön az alapítója ennek a versenynek...

R.K.: A Cseh Köztársaság logója alatt jött létre a verseny. 2011-ben Ostravában lesz egy fesztivál és ehhez tudnánk majd kapcsolódni. Ez azt jelenti, hogy egy koncertsorozat része lenne a verseny, ahol Európa legjobb fiatal zongoristái gyűlnének össze, ismét 60 perces programmal. Ez négy nap alatt lezajlik, reményeink szerint várható lenne közönség is erre az eseményre.

Á.M.: 2011-ben lesz Liszt születésének 200 éves évfordulója. Önök nem kívánnak beletenni a programba Liszt művet is?

R.K.: Úgy gondolom, Liszt olyan nagyságrendet képvisel, hogy nem szorul egy ilyen jellegű versenyen reklámozásra. Inkább kevésbé ismert szerzőket és műveiket szeretnénk felszínre hozni. De természetesen a szabad programválasztás lehetővé teszi Liszt művek előadását is.

Á.M.: Kérem, mondjon néhány szót arról, hogyan ítéli meg azt, hogy az EPTA éves konferenciája és a verseny egyszerre zajlott?

R.K.: Sajnos, az ötlet nem igazán vált be. Mi először csak a versenyre gondoltunk, mégpedig oly módon, hogy a verseny nyertesei nyitják majd meg a konferenciát. Az ostravai zenekar elfoglaltsága azonban behatárolta a lehetőségeket és kompromisszumot kellett kötnünk. A zenekari döntő később volt, mint a konferencia megnyitása. A másik választás az

lett volna, hogy a versenyt lemondjuk. De akkor már a szervezés közepén tartottunk! Ez nagyon felborította az eredeti tervet, mert a zenekari döntő miatt el kellett utaznunk, és a konferencia első napjának programja nélkülem kissé gazdátlanul maradt. Levonva a konzekvenciát, a jövőben ezt másként kell szervezni. Szerencse, hogy az EPTA évenkénti találkozóját minden évben másik ország rendezi - 2010-ben például Szlovéniában lesz. (Időpontja október 27.-30., a helyszín: Ljubljana, témája elsősorban Chopin; művei, személye, lengyel vonatkozásai.)

A kezdés szervezésének kisebb zökkenőjétől eltekintve azonban az EPTA 31. konferenciája tematikájában nagyon sokoldalú és sikeres volt!

Á.M.: Valamennyi résztvevő nevében gratulálni szeretnénk ehhez az egyedülálló vállalkozáshoz, rendezvénysorozathoz. A verseny továbbélésének sikerét a magam és valamennyiünk nevében szívből kívánjuk. Az élmény különleges lehetőséget biztosított: betekintést adott a résztvevő egy-egy versenyző műsorválasztásán keresztül több mint 20 ország zenei érdeklődési körébe és színvonalának, zenei minőségének összevetésébe is.

Köszönöm a beszélgetést.

*Ábrahám Mariann
az EPTA Hungary-elnöke*